

STRÖMSTAD AKADEMI

Nordiskt institut för avancerade studier

NYHETSBRUV FEBRUARI 2023, intern edition

Innehåll

Redaktörens ruta	1
Åsa Morberg; Ordförandens rapport.....	2
Per Flensburg: Rektors rapport	4
Åsa Morberg: Om etisk kod	6
Åsa Morberg: Mot alla odds om ensamkommande till Sandviken.....	7
Åsa Morberg: Om lovskola	7
Åsa Morberg: Sverige kastar ut forskare.....	8
Carl E. Olivestam: Agenda 30	10
Rune Wigblad, Arvin Arvini: Sanktioner mot Iran	12
Gudmund Bergqvist: Kriget i Ukraina 1 år.....	14
Jens Allwood: Begreppet Lyhörd.....	14
Per Flensburg: Utkast till program för Vetenskapsfestival.....	16
Peter Fritzell: Vetenskapslördag Dalarnas museum	18

Redaktörens ruta

R_e_d_a_k_t_ö_r_e_n_s_r_u_t_a__Anders Gustavsson

Didaktiker och styrelseordförande Åsa Morberg rapporterar om aktuella händelser i Strömstad akademi och om utarbetandet av en etisk kod för Strömstad akademi. Hon recenseerar en nyutkommen bok om kampen för att hjälpa ensamkommande immigranter i Sandviken. Hon diskuterar och kritiserar regeringens satsning på så kallad lovskola redan på lågstadiet. Likaså kritiserar hon situationen i Sverige för utländska doktorander och postdoktor-forskare och svårigheten att efter fullgjorda studier få uppehållstillstånd i Sverige.

Informatikforskare och rektor Per Flensburg informerar om aktuella händelser i Strömstad akademi. Han presenterar vidare ett preliminärt program för vetenskapsfestivalen i Strömstad den 22-25 maj. Det är angeläget att ledamöter i Strömstad akademi snarast meddelar sitt intresse att själva hålla inlägg om 20 minuter plus tio minuter diskussion vid vetenskapsfestivalen. Anmälan med angivande av föredragstitel skickas så snart som möjligt till Per Flensburg: per.flensburg@stromstadakademi.se

Företagsekonom Rune Wigblad och **civilingenjör Arvin Arvini** argumenterar i Epoch Times för att EU skall införa kraftfulla sanktioner mot Irans regim och terrorstämpla Irans revolutionsgarde. <https://www.epochtimes.se/EU-bor-infora-krattfulla-sanktioner-mot-Irans-regim>. I Dagens Arena den 21 februari publicerades **Wigblads och Arvinis** debattinlägg *Stoppa sanktionsrabatten till mullorna i Iran!*. <https://www.dagensarena.se/opinion/stoppa-sanktionsrabatten-till-mullorna-iran/>

Redaktör: Anders Gustavsson
Layout: Per Flensburg

Wigblad har också gett ut den skönlitterära boken Den moderna inkquisitionen <https://www.->

bokus.com/bok/9789189702721/den-moderna-inkquisitionen/?tduid_copy=7b588-d1ca925387d45dc79a815170400&utm_campaign=always-on&utm_content=Boktugg&utm_medium=Tradedoubler%20CPC&utm_source=tradedoubler

Barnläkare Gudmund Bergqvist markerar ettårsdagen av Rysslands anfallskrig mot Ukraina.

Med utgångspunkt i Agenda 30 diskuterar **lärarutbildare och utbildningsvetare Carl E. Olive-stam** betydelsen av god utbildning för att nå ett stabilt samhälle.

Lingvist Jens Allwood diskuterar begreppet lyhörd och dess användning.

Ryggkirurg Peter Fritzell rapporterar ifrån den Vetenskapslördag som hölls i Falun tillsammans med Folkuniversitetet den 10 december 2022.

I samarbete mellan Strömstad akademi och Rotary höll **Staffan Hübinette** en föreläsning den 3 februari med titeln *Cannabisindustrin och legalisering i Europa*.

I seminarieserien Kulturarv, Bild, Berättelse vid Göteborgs universitet höll **etnolog Anders Gustavsson** den 7 februari inlägg om *Covid19 pandemins konsekvenser utmed den norsk-svenska riksgrensens södra del*. <http://stromstadakademi.se/Covid19.pdf>

Fysiker Göran Bryntse höll den 21 februari föredrag på Bohusläns museum i Uddevalla med titeln *Det eviga kärnkraftsavfallet*.

I samarbete mellan Strömstad akademi och Rotary höll **säkerhetsexpert Per-Erik Korsström** en föreläsning den 27 februari med titeln *Putins imperiedröm?*

Försök att värva nya medlemmar till Akademin, inte minst yngre forskare. Skicka förslag till Rektor Per Flensburg: per.flensburg@stromstadakademi.se

Jag önskar nya bidrag till marsnumret av Nyhetsbrevet med deadline den 27 mars 2023 till anders.gustavsson@ikos.uio.no Sänd kortare artiklar, debattinlägg och/eller recensioner av ny vetenskaplig litteratur. Svenska bidrag skall ha en engelsk översättning. OBS: Filen ska vara i word- eller open office format!

Sänd också bidrag till Akademin skriftserie Acta Academiae Stromstadiensis, AAS, till peter@wahrborg.se, videoserien SAV till: gudmundbergqvist@hotmail.com och Fria skriftserien till per.flensburg@stromstadakademi.se.

Åsa Morberg; Ordförandens rapport

Februari månadsrapport: Om att representera Strömstad akademi, om vice sekreterarskap, etisk kod och lokalavdelningar, och epost.....

Av Åsa Morberg, ordförande i Strömstad akademis styrelse

Tack till Elisabeth och Marylou!

Jag gläder mig ofantligt åt att vi fått en vice sekreterare i Elisabeth Ahlsén. Det är alldeles fantastiskt bra. Tack bästa Elisabeth för att Du ställer upp som vice sekreterare Tack också bästa Marylou Wadenberg för att Du axlar uppdraget att uppdatera vår hemsida. Det blir fantastiskt bra och avlastar vår rektor. Två problem är lösta. Avlastning av vår sekreterare och avlastning av vår rektors tunga uppdrag med hemsidan.

Att underteckna med Strömstad Akademi

Vi har diskuterat om man kan skriva under med sitt namn och Strömstad akademi i alla lägen. Det man måste göra är att gå till stadgarna. Jag har stadgarna liggande på mitt arbetsbord. Där finns inget direkt anvisat som svar. Vi har ingen etisk kod att förlita oss på, men vi får förhoppningsvis en etisk kod som även säger något om detta. Jag vill framhålla att vi behöver en etisk kod. I annat fall måste rektor och jag som ordförande skriva ett särskilt dokument. Ingen enskild ledamot kan idag uttala sig å akademins vägnar. De som kan uttala sig å akademins vägnar är rektor och ordförande. Var texter publiceras ändrar inte detta förhållande. Om man skriver något som går emot akademins styrdokument och undertecknar med sitt namn och Strömstad akademi, så betyder det att man är ledamot i akademien. Inget annat. Ledamot i Strömstad akademi är man även om man skriver något olämpligt. Det här gäller även om man är anställd vid ett lärosäte som lärare. Man kan inte uttala sig å lärosätets vägnar. Det är helt klart. Men anställd är man vid lärosätet och då skriver man det. Vi får tänka oss för när vi debatterar så vi inte skadar vårt namn, vårt rykte och vårt varumärke. Det utgår jag från att ingen ledamot vill.

Lokalavdelningarna

Vi har lokalavdelningarna att fundera över också. Vi har följande lokalavdelningar aktiva:

- Södra lokalavdelningen med Bodil Frisdal,
- Göteborgs lokalavdelning med Jens Allwood,
- Strömstad lokalavdelning med Sveza Dacheva.
- Falu lokalavdelning med John Fletcher,
- Stockholms lokalavdelning under bildande och vi väntar på besked om vem som axlar ansvaret.
- Internationella lokalavdelningen har vi också med, förstås. Angelika Basch.

Lokalavdelningarna är viktiga för Strömstad akademi. Det är i dem som ledamöterna kan få bättre kontakt. Lokalavdelningarna arbetar olika och det är helt i sin ordning. Aktiva lokalavdelningar kan också med en bra verksamhet ge en skjuts åt nyrekrytering av ledamöter. Samordnaren för lokalavdelningarna utses bland de ansvariga ledamöterna. Jag värnar om kontakten mellan medlemmarna i Strömstad akademi. Mitt önskemål är att lokalavdelningarna ordnar webbaserade medlemsmöten för hela akademien, utifrån vad man faktiskt arbetar med i respektive lokalavdelning. Lokalavdelningarna beslutar själva om vad man vill visa upp för resterande akademien. Lokalavdelningarnas funktion, syfte, mål, innehåll och arbetsätt behöver diskuteras och kanske uppdateras. Om lokalavdelningarna ska vara navet i Strömstad Akademi då behövs en översyn. Det behövs också ett utbyte av erfarenheter mellan lokalavdelningarna. Den internationella avdelningen måste också synliggöras och lyftas fram. Vi behöver fundera över hur vi kan underlätta för internationella kolleger. Hur många ledamöter finns i lokalavdelningarna? Vad arbetar avdelningarna med? Avdelningarna kan arbeta med olika saker, men behöver inspirera varandra.

Varför medlem i Strömstad Akademi?

Det handlar naturligtvis också om vad ledamöter vill få ut av medlemskapet i akademien. Ska det vara så att aktivister är normen, och icke aktivister bryter mot förväntningarna på beteenden som gäller inom en social gemenskap i akademien? För min del får man använda Strömstad akademi på det sätt man vill och tycker sig kunna använda. Så har det väl varit från allra första början? Det är fint med aktivister för verksamheten i Strömstad akademi, men har man ingen lust att aktivera sig så måste det också vara möjligt! Om lokalavdelningarna utvecklas till det nav som verksamheten ska snurra kring, så behöver de ha en del av hemsidan

där de kan presentera sig och sina aktiviteter. Som ledamot behöver man veta som är på gång i lokalavdelning och kunna delta om så önskas. Många bäckar små blir en stor år, och när vi arbetar tillsammans i akademien finns inga gränser för hur mycket vi kan åstadkomma.

Hur ska vi samtala med varandra inom Strömstad akademi om utvecklingsprojekt?

Vad har vi för forum att diskutera när vi inte sitter i olika möten? Vi har haft en lång diskussion med Bodil Frisdal i spetsen. Hon vill starta ett projekt om "Lyhördhet", utifrån sin avhandling som kom ut i början av 2000-talet. Vi har haft en lång maildiskussion med alla styrelseledamöter som mottagare. Per Flensburg hade en ide om diskussionsforum och jag är ledsen att jag inte engagerade mig i den frågan. Jag har fått synpunkter på att det här inte är ett bra att skicka epost till alla styrelsemedlemmar om eventuella utvecklingsprojekt. När Lars Broman var rektor ville han inte att vi skulle ha tillgång till våra emailadresser, för då skulle de kunna utnyttjas på fel sätt. Det är inte ett bra sätt att använda styrelsen för allehanda diskussioner om kommande utvecklingsprojekt. Vi måste hitta ett annat sätt att diskutera med varandra? Diskussionerna mellan ledamöter är mycket viktiga, hur ska vi på bästa sätt ska föra de viktiga diskussionerna?

Per Flensburg: Rektors rapport

Det händer mycket i Strömstad akademi nuförtiden. Bodil Frisdal drog igång en stor diskussion om lyhördhet, som tidvis var allt annat än lyhörd, men desto "hördare" om jag får använda det begreppet. Vi hade en lång debatt om sanktioner mot Iran och inte bara mot Ryssland, baserat på en debattartikel som Rune Wigblad medverkat i. Den finns i detta nyhetsbrev. Det har också varit ett antal intressanta webinarier bl a om partiet Nyans och islamistisk infiltration i svensk politik och om legalisering av cannabisbruk. Plus en massa andra saker som jag blivit tipsad om. Som rektor brukar jag få cc:at nästan allt som skrivs. Det är bra, för det ger mig en överblick över Akademin, men tar ett par timmar om dagen att läsa genom och att reagera på. Men det är rektorns uppgift så jag klagar inte, men tänker istället att alla ledamöter i Akademin borde ha tillgång till information om dessa pågående diskussioner. Nu är det bara de som råkar stå på sändlistan hos den som startade tråden.

Det är vid sådana här tillfällen som ett diskussionsforum är utmärkt och visar sin styrka. Alla som är registrerade som användare kan gå in och följa diskussionen och komma med inlägg. Det är dessutom betydligt mer överskådligt än på e-posten. Jag försökt införa diskussionsforum som ni vet, men resultatet har varit klent. Det är ju så att om ingen använder diskussionsforum har man ingen nytta av dem. Och i starten finns det inga användare. Ett perfekt catch 22! Så om jag tar på mig den stora Myndighetshatten och försöker tvinga våra ledamöter att använda diskussionsforum, hur ska jag då göra? Etiskt sett är frågan tveksam, men som någon sa på 1400-talet: "ändamålet helgar medlen"[1] så man kan tänka sig att viktig information från rektor och ordförande endast förmedlas via diskussionsforum. Ett exempel kan vara information om vetenskapsfestivalen! Men skulle detta ske mistänker jag att mina dagar som rektor är räknade! Lite längre fram i denna rapport finns länk till både forum och anvisningar för hur man registrerar sig och hur man använder det.

Ett problem som många upplever i början är att man får inte reda på när något händer. Man måste regelbundet besöka forumet och finns där inget nytt så besöker man det inte. Å andra sidan, om det skulle komma en blänkare för varje inlägg i forumet till alla som är registrerade där skulle brevlådorna bli proppfulla och deltagarna mycket irriterade! Det finns forum där man kan bestämma att man vill få e-post notering var gång någon skriver i den aktuella diskussionstråden. Även detta kan dock bli irriterande. Men tänk om vi kunde få bort dessa näs-

tan oändliga mailtrådar och istället få det samlat på ett ställe och utan att fylla våra brevlådor! Det är möjligt med ett diskussionsforum.

Apropå IT, så har jag föreslagit att vi ska byta webhotell. Vi har i nuläget inte full access till vår webbserver utan måste be vårt hotell göra vissa saker, t.ex skapa e-postadresser. Jag skulle vilja överföra vår webbsite till ett annat hotell där vi har bättre kontroll. Detta är förknippat med en hel del arbete, som faller på min lott och det får bli då jag har tid. Just nu kommer jag att få ett större utvärderingsuppdrag från Högskolan Väst så konverteringen får anstå ett tag. Vår websida kommer kanske att ligga nere någon dag vid övergången. Jag skulle förresten behöva hjälp av en duktig programmerare med kunskap om serverkonfigurering. Anmälan mottages tacksamt!

Jag har förmodligen då du läser detta introducerat ett nytt umgängessätt: Spånarium, där man tillsammans spånar kring ett fenomen som någon kort introducerar. Jag kommer att spåna kring frågan om alla motsättningar i världen och hävda att AI kan ha ett stort finger med i spelet! Den förhoppningsfullt efterföljande diskussionen kommer jag att endast föra på vårt diskussionsforum! Hur man skapar en användare och hur det fungerar beskrivas på de interna sidorna: <http://stromstadakademi.se/wp2/organisation/internwebb/diskussionsforum/>

De interna sidorna har ett lösenord och detta är "AaduOtt" till åminnelse av en av Akademiens grundare. Jag har valt denna lösning för att hålla forumet någorlunda isolerat för oss själva. Där är ett par säkerhetsåtgärder vid registreringen och att ha länken dit är ytterligare en.

Vi har även fått ett antal nya ledamöter som vi hälsar välkomna i akademien:

1. Christian Pleijel, forskningsassistent i geografi med tonvikt på öar
2. Ingrid Hedström, som är fil.dr men bara vill kallas ledamot
3. Michael Moon, forskningsassistent i humanekologi
4. Dag Lindgren, professor i skogsgenetik
5. Marie Öhman, professor i idrottsvetenskap
6. Charlotte Flensburg, stödmedlem

Ja, det är korrekt! Charlotte är min näst äldsta dotter och är universitetsadjunkt i dramapedagogik vid Göteborgs universitet. Tänkte vi behövde en regissör i sällskapet 😊

Strömstad akademi vill också framföra vårt varma tack för den generösa donationen från Dag Lindgren. Vi är mycket tacksamma.

Just när jag skrivit det här nås jag av budet att Anders Steene dog den 8 februari. Han var biträdande professor i Turismvetenskap vid Strömstad akademi sedan 6 februari 2010 och fil.dr. i sociologi samt docent i Turismvetenskap vid Södertörns högskola sedan den 2 januari 2006. Han var Sveriges första docent i Turismvetenskap. Han föddes 1944 i Norrköping och blev efter avslutad skolgång officer i Luftvärnet, 1962-1967. Efter den militära karriären provade han på många olika yrken innan han engagerades för att vara med om att bygga upp Högskolan i Kalmar, vilken etablerades 1 juli 1977. Därefter fick han i uppdrag att utveckla en ny och unik utbildning vid högskolan, vilket resulterade i Sverige första Turismutbildning. Vi minns honom med värme och sänder våra kondoleanser till hans familj. Efter styrelsebeslut och diskussion med hans dotter har Akademin planerat några träd i Vi-skogen.

[1] Jag har inte gått Carls kurs i kyrkohistoria ännu, så tidsangivelsen och hela citatet kan vara fel. Tror faktiskt jag läst någonstans att så är fallet

---

Åsa Morberg: Om etisk kod

Etisk kod för Strömstad Akademi

av Åsa Morberg, ordförande

Jag föreslog för länge, länge sedan att vi i föreningen Strömstad Akademi skulle utveckla en etisk kod. Anledningen till detta var att i mitt arbete i Bryssel fick jag lära mig att många finansärer kräver av dem som eventuellt ska tilldelas pengar efter ansökan att det ska finnas en etisk kod i den sökandes organisation.

Vad är då en etisk kod? Det är ett sätt att omsätta vår värdegrund till mer konkreta förhållningssätt. En etisk kod sammanfattar hur våra ledamöter bör agera och förhålla sig till varandra och till våra samarbetspartners.

När jag föreslog utvecklandet av en etisk kod hade det ingenting att göra med etikprovning av forskning. Det finns det andra organ som sköter detta och vi behöver inte skaffa någon sådan etikprovning-enhet.

Syftet med etiska koder är enligt mitt sätt att se att stödja ledamöterna i det dagliga arbetet, inspirera till samtal och underlätta att vi faktiskt gör rätt. Det var väldigt viktigt för mig som ordförande i den utbildnings- och forskningsorganisation som jag var ordförande i.

De etiska koderna som finns bygger på en gemensam värdegrund och på interna styrdokument, som stadgar. Jag ser det som viktigt att vi uppträder på ett sätt som bidrar till samhällsnyttan och till att bygga upp och bevara ett förtroende för oss som förening och akademi.

Om man vill studera befintliga etiska koderna kan man lämpligen botanisera på nätet. I stort sett alla högskolor och universitet har etiska koder och det är väl mest dessa organisationer som vi är mest bekanta med. Men alla statliga verk har också etiska koder på nätet. Det är mycket intressant att studera dessa. Man kan naturligtvis också studera yrkesetiska koder om man så vill. Vissa föreningar har också etiska koder.

Vår arbetsgrupp som består av Sten Philipson, Peter Währborg, Peter Borenstein och Marylou Wadenberg och som har ett uppdrag att ta fram en etisk kod har jag stort förtroende för och jag är övertygad på att vi får en etisk kod som vi alla kan acceptera och skriva under på. Sten Philipson medverkar i Arbetsutskottet och informerar om arbetet där. Vi har gett arbetsgruppen i uppdrag i årsmötesprotokollet att föreslå vilka som bör sitta i gruppen, dvs. hur de ska utses. Det borde väl egentligen ha varit ett uppdrag till valberedningen men nu har vi skrivit ett uppdrag i årsmötesprotokollet och då rättar vi oss efter detta.

Arbetsgruppens förslag kommer att tas upp på ett styrelsemöte innan det går till beslut på årsmötet. Jag har förlängt gruppens mandat till årsmötet genom delegationsbeslut. Jag måste hitta en ny dokumentationsrutin för delegationsbeslut för det finns ingen sådan utvecklad och använd. Men jag har meddelat gruppen mitt beslut. Jag hoppas att vi efter årsmötet har en etisk kod.

Kritiska synpunkter på detta arbete har gruppen försökt att fånga in på ett förtjänstfullt sätt.

Åsa Morberg: Mot alla odds om ensamkommande till Sandviken

”Mot alla odds: kampen för ensamkommande i Sandviken”

av Åsa Morberg, docent

Våren 2017 bildades den s.k. Krisgruppen för de ensamkommande i Sandviken, som en avläggare av Frivillig nätverket i Sandviken. Boken är ett helt igenom kollektivt arbete. Redaktionskommitté är Elisabet Cramer, Sig-Brit Nordvall och Elisabet Wikberg. För de fina bilderna i boken svarar Fariba Ghaffari. Textredigerare är Anita Grunbaum. Kapitlens författare finns angiven sist i varje kapitel. ”Alla goda krafter behöver hjälpas åt för att finna lösningar för barn och unga som förts hit av ett oblikt öde”. Det blir ett slags mantra i boken.

Boken handlar i stort om hur en Krisgrupp bestående av nio kvinnor i mogen ålder som representerar Amnesty, Svenska kyrkan, Röda korset och Friluftsrådet arbetade målinriktat för att hjälpa de ensamkommande eleverna i en ytterligt svår situation. Krisgruppen såg det som nödvändigt att låta de ensamkommande stanna och fortsätta sin skolgång i Sandviken. Gruppens mål med arbetet var att ordna med boende så att de kunde bo kvar och fortsätta studera. De följde dem i asylprocessen och ordnade med juridisk hjälp med ansökningar om verkställighetshinder. De stöttade dem för att motverka depressioner, självmordsförsök och planlös flykt. De hjälpte dem med meningsfyllda fritidsaktiviteter som distraherade dem från oroliga tankar. Boken vittnar om kraft och mod, läsaren känner den energi som texterna är fylld med.

Boken är på cirka 100 sidor och uppdelad i drygt 20 kapitel. Boken har en lättläst text som engagerar läsaren. Texterna blandas med fina färgbilder som illustrerar det skrivna ordet. Bilderna är i litet format vilket är något problematiskt. Boken karakteriseras lite grann av ”gott och blandat”, eftersom det är många författare. Hur har de gjort egentligen för att lyckas med sin stora och viktiga uppgift för de ensamkommande? Skulle en sådan här situation uppstå igen kan intresserade faktiskt använda boken som en slags tips och idébok. Boken berättar om ett imponerande arbete för ensamkommande! Krisgruppen består av hjältar och läsaren fylls av beundran för medlemmarna.

Boken är fint rosad och omtalad alla redan. En artikel har presenterats i DN där boken ”Mot alla odds” granskas och sätts in i sitt sammanhang. Boken är läsvärd vilket perspektiv läsaren än har på problematiken ensamkommande.

Åsa Morberg: Om lovskola

Regeringen satsar på lovskola och läxhjälp för låg-och mellanstadiets elever

Av Åsa Morberg, docent

Många barn har stora svårigheter i skolan och tycker att skolan är urtråkig och dessvärre meningslös.

Jag har viss förståelse för detta. Jag har varit mycket i skolan som lärarutbildare och sett skolans problem på nära håll. Jag besökte en åk 8 en gång och besöket bär jag med mig i minnet. En elev gjorde livet surt för sin lärare, naturligtvis också för sig själv och sina klasskamrater. Jag satt längst ned i klassrummet och han kom släntrande fram till mig, med dödsbete på sin svarta tröja, håret spretande och bakåtvänd keps. Han tittade på mig både länge och väl, sa med sprucken målbrottsröst: ”Du kan i alla fall gå härifrån, du, men det kan inte vi!”

Det är många gånger en jobbig situation i skolan för många elever, för såväl elever, som lärare och för föräldrar och vårdnadshavare. Jag citerar skolministern:

– Sverige ska återupprätta en stark kunskapsskola. För att skapa bättre förutsättningar för fler elever att lyckas i skolan är tidiga insatser och mer undervisningstid avgörande. Nu gör regeringen det möjligt för skolorna att kunna erbjuda lovskola redan i lågstadiet. Det kommer bidra till att fler elever på sikt blir behöriga till gymnasiet, säger skolminister Lotta Edholm.

Att elever behöver en lovskola är ett rejält underbetyg till skolan. Många elever går motvilligt i skolan och sedan ska de dessutom "straffas" genom att gå i skolan även på loven. De ungdomar som det här handlar om har samma behov av miljöbyte, rekreation och avkoppling precis som andra barn, ungdomar och vuxna.

Enskilt stöd går absolut att anordna inom ordinarie skolverksamhet. Individualisering är inte längre det omöjliga konst, som det hette på 60-talet. Det är en fråga om arbetssätt och arbetsformer. Självklart handlar det också om val av stoff.

Skolan infördes på 1800-talet som kyrkans förlängda arm för att disciplinera folket. "Lovskolan" ser jag som en fortsättning på skolans disciplinerade roll. "Strulputtarna" ska minsann nå målen, enligt regeringen, och det ska de göra på loven.

Att få lite extra tid med en lärare och en chans till att nå målen är ett övergripande syfte med Lovskolan. Det kan avgöra en elevs framtid, enligt hejarklacken till lovskolan. Lovskolan är för mig ett problematiskt begrepp. "Lov" syftar på ledighet, "skola" på obligatorium.

Visst ska alla nå målen, men det går att förändra och utveckla den inre verksamheten i skolan, så att målen nås inom ramen för den ordinarie skoldagen. Det finns metoder för att öka elevernas lust att lära. Nu har beslutsfattarna minskat ner tiden för det praktiska lärararbetet i lärarutbildningen, steg för steg, men det är i ämnen som pedagogik, metodik, didaktik och ämnesdidaktik som man utvecklar detta arbetssätt, eller inom utbildningsvetenskap. I dessa ämnen lär man sig sådant som kan förändra läget för "strulputtarna" i skolan.

I krig, kärlek och i skolan är annars i stort sett allt tillåtet. Det är svårt att veta vad som går hem, men något går alltid hem. Beröm och uppmuntran. Tydlighet och engagemang. Variation. Konstruktiv kritik och positivt stöd.

Viktigt att verkligen försöka att nå målen inom ramen för skolan, så att de som inte når målen slipper straffas med lovskola

---

Åsa Morberg: Sverige kastar ut forskare

Sverige "kastar ut" forskare från andra länder – är det verkligen riktigt klokt?

Av Åsa Morberg, docent

Sverige har ett märkligt regelverk som gör att forskare faktiskt "kastas ut" efter disputationen eller efter en postdoktor-period. Sverige har ett regelsystem som är dåligt för samhället. Sverige finansierar forskarstudier och postdoktor-perioder för utländska gäster, men när det gäller att stanna kvar i Sverige och söka arbete här så kastar Migrationsverket bokstavligen ut dem. Om Sverige ska försöka att behålla sin position som ledande inom forskning och innovation så måste vi på ett helt annat sätt värna om den kompetens som har sökt sig till Sverige.

Internationella forskare väljer bort Sverige på grund av att de inte vet säkert om de kan stanna kvar. Migrationsverket kastar alltså ut forskare, som skulle kunna stanna och få en mycket bra karriär i Sverige och dessutom bidra till en fantastisk utveckling av sin disciplin. Utbildnings-

minister Mats Persson deltog i ett rundabordssamtal 2023-02-13 i Lund och temat var hur Sverige skulle kunna attrahera och behålla global talang och kompetens. Det är verkligen på tiden att sådana samtal förs.

Dagens regelverk gör det svårt att rekrytera och behålla kompetens från andra länder. Det har förekommit flera fall där forskare eller andra personer med viktig kompetens har utvisats från Sverige. Detta riskerar att lägga hinder i vägen för Sveriges konkurrenskraft inom ett flertal discipliner.

Under samtalen kom representanter från näringslivet, forskningsanläggningarna ESS och MAX IV, Lunds universitet och SULF att diskutera hur Sverige skulle kunna vända den olyckliga trenden och skapa bättre möjligheter att rekrytera och behålla nyckelkompetens. Samtalen kom att röra utlänningslagen, migrationslagen, skatteproblematik och handläggningstider hos berörda myndigheter, allt enligt nyhetsbrev från utbildningsdepartementet.

Som en konsekvens kommer en akademisk karriärväg i kombination med längden av doktorandutbildningen och normen om korttidskontrakt att resultera i att nästan inga nyutexaminerade doktorander kan få godkänt på sin ansökan om uppehållstillstånd. De nya finansiella kraven i utlänningslagen ökar ytterligare otryggheten i en akademisk karriär, och det blir allt svårare för doktorander och andra forskare att få permanent uppehållstillstånd. Detta kan jämföras med om de valt praktiskt taget vilken annan karriärväg som helst. Detta är inte riktigt klokt!

Internationella studenter kommer gärna till Sverige för att utveckla sin spetskompetens. Hela 40 procent av de forskarutbildade har idag utländsk bakgrund (Ekonomifakta, 2023). Av doktoranderna hade drygt 1300 utländsk bakgrund (UKÄ, 2022) och de utgör en viktig del av akademien. Utöver att forska står dessa doktorander även för en stor del av undervisningen och handledningen på lärosätenas grundutbildningar.

Att försämra deras möjligheter till uppehållstillstånd gör det svårare att locka hit dem, och det leder faktiskt till att kvaliteten på kandidat- och masterutbildningarna urholkas både på kort och lång sikt. Ska Sverige behålla sin position som ledande inom forskning och innovation så måste vi faktiskt värna om den kompetens som ändå har sökt sig hit.

Doktoranderna är även viktiga för företag på ett mer direkt sätt. Alla disputerade stannar nämligen inte kvar inom akademien efter avlagd doktorsexamen. Många söker sig vidare till den privata sektorn och bidrar då till företagets utveckling och till innovation. För vissa blir inte heller det steget möjligt, eftersom många företag kräver permanent uppehållstillstånd för anställning. Inget uppehållstillstånd, inget arbete. Inget arbete, inget uppehållstillstånd. Det blir en återvändsgränd.

Sammanfattningsvis leder detta till att viktiga satsningar inom näringslivet i stället flyttas till andra länder. Det kommer att göra framtiden än mer osäker för internationella forskare, riskera kvaliteten i grundutbildningarna och göra det svårare att försörja svensk industri med den kompetens och den expertis som behövs i framtiden. Det är också stort slöseri med de miljarder kronor som årligen satsas på forskarutbildningen. Resultatet blir en stor förlust för Sverige.

Det finns en samsyn mellan industri och högskola om betydelsen av att finna en lösning som låter Sverige fortsätta vara en vetenskapsnation i världsklass. För detta krävs omgående anpassade krav för uppehållstillstånd för doktorander och andra forskare i den nya migrationslagstiftningen.

Kasta inte ut forskare från andra länder! Vi behöver kompetensen!

Carl E. Olivestam: Agenda 30

Agenda 30 för god utbildning till alla för ett stabilt samhälle.

Carl E. Olivestam

Vid FN:s toppmöte den 25 september 2015 antog världens stats- och regeringschefer bland andra utbildningsmål som skulle vara realiserade år 2030. (Agenda 30, mål 4) Här fastslogs att Utbildning är det mest effektiva sättet att bekämpa fattigdom, förbättra hälsan och främja ett ansvarsfullt medborgarskap.

Halva tiden hade nu gått sedan målformulering och deadline för genomförande när vi på Nobeldagen 10 december 2022 samlades till Vetenskapslördagen i Falun med detta tema.

Och denna goda utbildning för alla människor skulle innefatta livslångt lärande och grundläggande kriterier som ger hållbar livsstil, jämställdhet och mångfald. På så sätt skulle utbildning ge både förståelse och handlingskompetens i livets olika situationer både individuellt och kollektivt.

I mitt anförande kunde jag inledningsvis konstatera att det mesta återstod så här i halvtid. Jag visade sedan med olika exempel från min egen forskning med utbildning i Centralafrikanska republiken de svårigheter som alltid förefinns och de hinder som verkar vara oöverstigliga.

Dessa hinder förefinns på olika områden och kan kategoriseras som: *politiska, ideologiska, kulturella, ekonomiska, strukturella, språkliga, personella, genusrelaterade*.

Vid det fältstudium som jag tillsammans med Christina Thornell, docent i lingvistik genomförde undersökte vi undervisning i olika former samt uppnåendegrad av förståelse och applikationsförmåga på två linga franca språkgrupperingar, sango och franska med folkspråket Gbaya som modersmål för flertalet.

På samtliga hindersområden fann vi orsaker till varför uppnående av undervisningsmål var svåra och därtill omöjliga att uppnå särskilt med tanke på livslångt-lärande-perspektivet.

Exempelvis Är samkönad utbildning ett orubbligt demokratikrav? Ska kraven på gemensam barnomsorg ingå i en demokratisk utbildning?

Bild www.remusforlag.se

Är utbildningens utformning, genomförande och applikation i samhället något som ska be-
härskas av enbart män där utrymmet för kvinnor är av tradition begränsat och ska så vara?

Kan valet av didaktik/pedagogik få innebära att traditionell auktoritär och ensidig kommunika-
tionsform får ersättas med dialog, ifrågasättande och applikationsinriktad utbildning?

Vår studie visade som resultat:

- Resultaten visade att de studerandes och pedagogernas språkkompetens är en viktig faktor i lärandeprocessen
- Särskilt kunskap om det ämnesspecifika ordförrådet och lämplig användning av neurovetenskapliga perspektiv på undervisningen var avgörande för framgången i lärandet
- Autenticitet påverkade lärandesituationen positivt. Avgörande betydelse för lärandeprocessen är att det undervisade ämnets specifika ordförråd är kopplat till välbekanta objekt och begrepp för de studerande
- Modersmålet eller lingua franca som grund för optimalt lärande. Det har bedrivits och bedrivs en hel del forskning kring betydelsen av att använda modersmål kontra lingua franca som mest effektivt för lärande.
- Modersmålsbaserad utbildning inte är realiserbar i mycket flerspråkiga sammanhang av ekonomiska och praktiska skäl. Istället visar valet av ett nationellt lingua franca eller ett större regionalt språk beroende på de sociolingvistiska sammanhangen på mer realistiska och ekonomiskt genomförbara utbildningsstrategier
- Split-vision blir oftast ett resultat när olika kulturer möts i en utbildningssituation med brister i internaliseringsgrad. På en **ytnivå** är förändringsvilja och -resultat goda. På en **djupnivå** är utbildningsresultaten osäkra och svårbedömda.

Och jag kan konstatera att dessa olika hinder förefinns i de flesta utbildningssammanhang där Agenda 30 ligger till grund för verksamheten.

Bilden nedan ger en konkret illustration till vad en alltför ambitiösa utbildningsmål kan leda till.

Grusade planer;
 Presidenten, sedermera kejsaren Bokassa påbörjade bygge av
 S:t Peterskyrkan i Centralafrika som skulle bli större än förlagan i Rom

Bild

ruin: Christina Thornell; fotokollage: Cavillatorbild

Självklart ska hinder inte hindra att se möjligheter. På individnivå fick vi många exempel på där utbildning lett fram till mål i överensstämmelse med de som anges i Agenda 30. Och sådana exempel inspirerar trots allt till att fortsätta att sätta tilltro till Agenda 30 även om det kommer att bli både 40 och 50 till dess mer omfattande konsekvenser kan utläsas.

Carl E. Olivestam

Läro- och utbildningsvetenskap

Strömstad akademi

Rune Wigblad, Arvin Arvini: Sanktioner mot Iran

Stoppa sanktionsrabatten till mullorna i Iran!

Utrikesministern bör verka för skärpta sanktioner mot Iran, skriver debattörerna.

Debattartikel publicerad i Dagens Arena, 21 feb 2023

Det måste bli ett slut på Irans sanktionsrabatt. Regimen i Iran bedriver krig mot den egna befolkningen och planerar att hjälpa Ryssland med bygget av en drönarfabrik som dödar ukrainare. EU bör införa lika kraftiga sanktioner mot Iran som mot Ryssland.

EU-parlamentarikern **David Lega** (KD) och riksdagsledamoten **Magnus Berntsson** (KD) argumenterar för att EU bör införa de hårdaste sanktionerna mot Iran. Det är bra. Frågan om solidaritet med Irans folk är dock en alltför viktig fråga för att vissa partier ska ta partipolitiska poäng på denna. KD, SD och C har agerat i Europaparlamentet till förmån för olika sanktioner, vilket är bra. Två av dessa partier sitter dock också i regeringskoalitionen i Sverige. Varför agerar inte utrikesminister Billström när syskonpartierna försöker få till stånd ökade sanktioner mot Iran?

Frågan om en stängning av ambassaden har avvisats av den svenska utrikesminister Billström med hänvisning till att ambassaden behövs även i extrema lägen. Utrikeschefen i EU, Josep Borell, vill inte terrorstämpla IRGC (Irans revolutionsgarde) med hänvisning till att det är en fråga för det ju-

ridiska systemet. Kan man då införa hårda sanktioner mot Iran?

”Det går inte att lita på uttalanden från diktaturer som Iran”

EU sitter vid förhandlingsbordet med den iranska regimen om minskade sanktioner i utbyte mot att Iran inte skaffar kärnvapen. Detsamma gäller USA och Kina. Kärnvapen har dock en allt mindre betydelse i de krig som pågår, vilket kriget i Ukraina är ett tydligt exempel på. Som Noam Chomsky (2002) påpekat har det historiskt funnits ett antal skurkstater i världen. Skurkstaten Nordkorea har till exempel otaliga gånger lovat att inte utveckla kärnvapen, men sedan gjort det ändå.

Det går inte att lita på uttalanden från diktaturer som Iran, Ryssland och Nordkorea. Erfarenheten från Tyskland förskräcker. De litade på att Ryssland skulle leverera gas via Nord Stream. Nu använder Putin avslutade gasleveranser till EU som ett av flera vapen, vilket ger oss höga energipriser.

Det är också en kraftig motsägelse att ena dagen fördöma, för att nästa dag belöna Iran i handling. Fördömandet bör bland annat gälla att Iran har kallat in milistrupper från terrorgrupperna Hizbollah och Hashad al-Shaabi för att kriga mot den egna befolkningen. Den USA-baserade ”Human Rights Activist News Agency” (HRANA) visade i sin senaste rapport att minst 506 fredliga protestanter hade dödats och att minst 69 av dessa var minderåriga.

Vid årsskiftet bestod EU:s sanktioner mot Iran bara av 11 punkter jämfört med sanktionerna mot Ryssland, som bestod av 40 punkter. Ryssland och Irans relation kan nu ses som ett fullfjädrat försvarspartnerskap, menar John Kirby, talesperson för Pentagon. Fler och fler gör samma bedömning.

Vi måste fråga oss hur Iran använder den sanktionsrabatt som de haft sedan 2014. Eftersom sanktionerna mot regimen i Iran var så svaga kunde landet köpa in halvledarteknik till smarta självmordsdrönare. Dessa var konstruerade för att kunna släppas ner som en precisionsbomb. Under hösten 2022 slog de iranska drönarna ut delar av det ukrainska elsystemet och dödade civila. Konsekvenserna är att ukrainare i dag lider av minusgrader utan el och förstörda hus. Ukraina använde olika robotförsvarssystem, som de fått från bland annat EU, för att bekämpa dessa drönare. Det kostar cirka 10 gånger så mycket att Ukraina skjuter ner drönare jämfört med vad det kostar att tillverka sådana, en extrakostnad för EU:s skattebetalare.

Ryssland förbereder sig för ett långt krig i Ukraina. Nu vill regimen i Iran bygga en drönarfabrik på ryskt territorium och detta kan bli en dyr och dödlig erfarenhet för Ukraina och EU. EU

måste inse att denna drönerfabrik måste stoppas med hjälp av omedelbara och kraftiga sanktioner mot Iran.

Handeln mellan Iran och Ryssland ökar också i Kaspiska havet och troligen kommer Iran att köpa ryska stridsflygplan.

Som Mouna Esmaeilzadeh och Shoka Åhrman skrev i ett inlägg i Dagens Nyheter måste Sverige och EU "sluta gulla med mullorna". Som ordförandeland i EU bör utrikesminister Billström organisera ett arbete som snabbt leder till att EU stoppar sanktionsrabatten.

Arvin Arvini, civilingenjör, Rune Wigblad, professor i företagsekonomi

---

Gudmund Bergqvist: Kriget i Ukraina 1 år

Kriget i Ukraina 1 år

Gudmund Bergqvist

Det har nu gått 1 år sedan Rysslands president Putin och hans kleptokrater, krigshetsare och revanschistiska militärer startade ett blodigt och rättsvidrigt krig mot en demokratisk grannstat. Militärt har Rysslands framgångar varit begränsade med stora förluster i manskap och materiel medan Ukraina lyckats hålla ut trots motståndarsidans numeriska överlägsenhet och dess många grova krigsbrott med avrättningar, våldtäkter, bombning av sjukhus, tortyr av fångar, systematiskt förstörande av civilinfrastruktur. Ukrainas styrka har varit dess försvarskompetens, dess befolknings mod och uthållighet. Västern har givit Ukraina stort stöd utan att komma i direkt militär konflikt med Ryssland.

Ukraina kämpar för allas vår frihet demokrati och rättsstat. Det behöver allt stöd! Deras kamp är vår kamp Håll i! Håll ut!

Den som vill donera medel kan på United24 se möjligheter att stödja på olika sätt.

Jens Allwood: Begreppet Lyhörd

Lyhörd – Kortfattad analys av en betydelsepotential

Jens Allwood

Stimulerad av email-diskussion om begreppet lyhördhet kommer här ett kortfattat förslag på en analys av delar av betydelsepotentialen för "lyhördhet" från ett språkligt och begreppsligt perspektiv. Troligen är det den metaforiska-metonymiska betydelsen 2 med diverse vidareutvecklingar som stått i centrum för email-diskussionen.

Etymologi Lyhörd

Troligen inlån från danska lydhør (Hellquist),

Betydelseanalys -Lyhörd - Grundbetydelser med 3 tillagda bibetydelser. (Se även SAOB, SAOL och SO)

- God hörsel** (ha förmåga att höra väl)
Antonym: lomhörd – döv
Synonym: skarphörd
A. Utveckling av 1. (metonymi) Namn på en hörselapparat och ett hörsel företag
- Känslig:** perceptiv, sensitiv (metonymi + metafor från 1)

Förmåga att väl uppfatta

Antonym: självrådig, okänslig

Synonym: öppen, vaken, känslig, mottaglig

A. Utveckling av 2. Lyhörd för ett argument – vara benägen att stödja argumentet (metafor + metonymi)

B. Annan utveckling av 2. Skarpsinne, god tolkningsförmåga

3. **Bristande ljudisolering** lyhörd/lyhört

Även "lytt"

Antonym: ljudisolerad

Synonym: lytt, bullrigt

Försök till humoristiskt exempel som kombinerar alla tre huvudbetydelseerna: Mannen var lyhörd (bet 2) för sin lyhörda (bet 1) hustrus klagan över det lyhörda (bet 3) huset

Begreppsanalys Lyhörd

Ontologisk analys: (egenskap, reifierad egenskap, relation)

1. **Statisk egenskap** – graderbar (Lyhörd – lyhördare – lyhördast)
2. **Egenskap -> entitet** - genom reifiering av egenskapen "lyhördhet"
3. **Egenskap -> relation** – (vara lyhörd för)

Rollanalys i förhållande till relationen "upplevelserelation till stimuluskälla":

Vara lyhörd för: **X (egenskapsbärare (upplevande agent)) är lyhörd för Y (objekt) med (resultat) Z via (medium i lokal) W**

Exempel

1. **Person (Regissören)** debuterar med en **lyhörd uppsättning (resultat)**, där texten och skådeplatsen står i centrum.
2. **Person** (Journalisten) har skrivit en lyhörd artikel (**resultat**)
3. **Person** (Han) är en lyhörd tränare (**resultativ roll**) med laget i fokus
4. **Personer** (Arkeologerna) behöver vara lyhörda för vad fynden visar (**objekt**).
5. **Social institution** (Riksbanken) är lyhörd för konjunkturen (**objekt**)
6. **Social institution** (Migrationsverket) bör vara mer lyhört (**implicit objekt**)
7. **Social institution** (Regeringen) är lyhörd för folkviljan (**objekt**)
8. **Social institution** (Hollywood) behöver bli mer lyhört för vad publiken vill ha (**objekt**).
9. **Social institution** (Hotellreceptionen) behöver vara ödmjuka och lyhörda för gästernas behov (**objekt**).
10. I prospekteringsfasen behöver operatören (**egenskapsbärare (agent)**) vara lyhörd för förslag (**objekt**).
11. **Medium, lokal (Hus, rum, lägenhet)** (ha egenskapen (förmågan) att släppa igenom ljud – ge förmågan att höra). (Implicit **upplevande agent**, implicit **objekt**)

De egenskapsbärande agenterna kan vara **människor, djur, sociala institutioner** som har förmågan att höra (Lyhörd person, hund), metaforiskt känna (Lyhörd person, hund, social institution) eller metaforiskt frambringa lyhörda resultat.

De egenskapsbärande Objekten (det (stimuli) man är lyhörd för) kan vara (Ljud, känslor, uttryck för vilja, behov eller opinion, Implicita budskap), (andra typer av fakta och omständigheter)

De egenskapsbärande Resultaten av Processer som *skriva, sätta upp* kan vara artiklar, teaterföreställningar, skickligt rollbeteende etc.

Medium i lokal (det som medierar ljud) kan vara väggar, tak i hus, lägenheter, rum.

Rollanalysen motiverar en enkel begreppsmodell:

Lyhörda agenter upplevelse av <- ljud, känsla <- Medium <- Objekt

Lyhörda agenter ger upphov till (process) -> lyhört resultat

För att göra en mer omfattande empirisk analys betydelsepotentialen för lyhörd är det nu möjligt att gå vidare i någon korpus och se vilken typ av egenskapsbärare rollinnehavare och eventuellt processer som är förknippade med "lyhördhet" i korpusen. Man kan också se hur begreppet förändras över tid i dessa avseenden om man har tillgång till en historisk korpus. För teori och andra exempel se Allwood (1989) och Allwood och Gunnarsson (2003).

Referenser

1. Hellquist, Elof: Svensk Etymologisk Ordbok
2. Svenska Akademiens Ordbok (SAOB)
3. Svensk Ordbok (SO)
4. Svenska Akademiens Ordlista (SAOL)
5. Allwood, Jens (1989) "Om begrepp - deras bestämning, analys och konstruktion", <https://marstonhill.com/jens/publications/index.html>
6. Allwood, Jens & Gunnarsson, Magnus (2003) Bildning - en begreppsanalys. Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics S29. Göteborg University, Dept of Linguistics. pp 81.

Per Flensburg: Utkast till program för Vetenskapsfestival

Utkast program vetenskapsfestival 2023

Här kommer ett utkast till program för vetenskapsfestivalen 22-25 maj. Det är ett utkast och det är inte fullständigt och alla presentatörer har inte sagt OK. Det finns ett fåtal lediga utrymmen. På måndag och tisdag är vi i Fars sal. Där koncentrerar vi oss på förhållanden för Akademin såsom projektbeskrivningar, årsmöte och vetenskapliga presentationer mindre intressanta för allmänheten.

Vi har även i år lyckats engagera Gunnar Eriksson och en av hans körer, denna gång [Rilkeens-semblem](#). Det är en alldeles fantastisk kör; jag hade förmånen att få lyssna på dem i Fristad kyrka för något år sedan. Tisdag kväll hoppas vi ska bli en fantastisk upplevelse för oss alla.

Kommunen och kyrkan sponsrar oss men jag återkommer senare med konferensavgift.

Presentationerna ska vara tillgängliga för en internationell publik. Det innebär att overhead-bilder ska vara på engelska och föredraget får gärna också vara på engelska.

Tid	Aktivitet	Plats, medverkande
Måndag 22^[1]		
13:30 – 14:00	Invigning	Fars sal, Per m fl
14:00 – 14:30	Lyhördhetsprojekt	Bodil
14:30 – 15:00	Metodantologi	Jens Allwood
15:00 – 15:30	Presentation	
15:30 – 16:00	Kaffe	Guldtuppen
16:00 – 16:30	Drogprojektet	Ulf Berg
16:30 – 17:00	Drogprojektet	Gudmund Bergqvist
17:00 – 17:30	Drogprojektet	Elaine Bearer (vi-
17:30 – 18:00	Paneldiskussion drogprojektet	
Tisdag 23		
09:00 – 9:30	Rollerna vi spelar på livets teater	Gudrun Olsson
9:30 – 10:00	Presentation	
10:00 – 10:30	Sanktioner mot Iran	Rune Wigblad
10:30 – 11:00	Kaffe	Guldtuppen
11:00 – 11:30	Forskningskommunikation	Bengt Johannisson
11:30 – 12:00	Presentation	
12:00 – 12:30	Runes och Per Staffans projekt	Per Staffan, Rune
12:30 – 14:00	Lunch	
14:00 – 14:30	Styrelsemöte ^[2]	Fars sal
14:30 – 15:00	Styrelsemöte	Fars sal
15:00 – 15:30	Kaffe	Guldtuppen
15:30 – 16:00	Årsmöte	Fars sal
16:00 – 16:30	Årsmöte	Fars sal
16:30 – 17:00	Utveckling av akademien	Fars sal
19:00 – 21:00	Konsert med Rilkeensemblen	Kyrkan
Onsdag 24		
09:00 – 9:30	Skolfrågor	Åsa
9:30 – 10:00	Skolfrågor	Carl
10:00 – 10:30	Idrottshistoria	Bode
10:30 – 11:00	Kaffe	Skagerack
11:00 – 11:30	Befolkningsfrågan	Dag Lindgren
11:30 – 12:00	Befolkningsfrågan	Lucia Tamburino
12:00 – 12:30	Befolkningsfrågan	Anders Wijkman
12:30 – 14:00	Lunch	
14:00 – 14:30	Paneldebatt befolkning	Lasse, Gudmund m
14:30 – 15:00	Covid-19	Anders Gustavsson
15:00 – 15:30	De första matematikläroböckerna	Alfred Holl
15:30 – 16:00	Kaffe	
16:00 – 16:30	Installation	Per, Anders m fl
16:30 – 17:00	Installation	
17:00 – 18:30	Mingel	
19:00 – 22:30	Middag	???
Torsdag 25		
09:00 – 9:30	Invandring och kultur	Jens Allwood
9:30 – 10:00	Invandring och kultur	Cenab Turunc

10:00 – 10:30	Invandring och kultur, gängkriminalitet	Per Flensburg
10:30 – 11:00	Kaffe	
11:00 – 11:30	Paneldebatt invandring och kultur	
11:30 – 12:00	Fysisk beröring” - ett pedagogiskt dilemma i skolämnet Idrott och hälsa	Marie Öhman
12:00 – 13:00	Lunch	
13:00 – 13:30	Brainstorming, nya projekt	
13:30 – 14:00	Brainstorming, nya projekt	
14:00 – 14:30	Utvärdering	

^[1] På måndagen och tisdagen har vi i huvudsak presentationer som riktar sig till Akademin

^[2] Man kan baka hop hela eftermiddagen till en intern akademisejour utan fasta tidsgränser.

Peter Fritzell: Vetenskapslördag Dalarnas museum

Rapport Falu lokalavdelning – Vetenskapslördag 221210 Dalarnas Museum

I december 2022 genomfördes i Falun, i samarbete med Folkuniversitetet och med stöd av flera organisationer, den årliga Vetenskapslördagen, baserad på FN:s Agenda 2030-de globala målen; <https://fn.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling/>

I år fokuserade vi på Jämställdhet, Utbildning och Hälsa. I vårt förslag till pressrelease formulerade vi oss så här;

”Ett tryggt samhälle – hur gör vi!?”

FN har i sin Agenda 2030 definierat 17 globala mål som behöver uppnås för att bygga och säkra ett tryggt samhälle. Strömstad akademi diskuterar här tillsammans med Folkuniversitetet tre av målen; Jämställdhet – God utbildning för alla – God hälsa och välbefinnande. I panelsamtalet diskuteras – hur ska vi göra?

En avgörande viktig fråga för utvecklingen mot de uppsatta målen är jämställdhet mellan könen. Kärlek kommer man ofta inte ifrån i relationen mellan kön och människor, och psykiatriprofessor Gudrun Olsson diskuterar detta under rubriken ”Jämställdhet sedd genom kärlekens optik”. En god utbildning vet vi är en grundförutsättning för stabilitet och trygghet i ett samhälle, och professor Carl Olivestam belyser detta ur flera perspektiv. En fungerande sjukvård är något som berör både nuvarande och kommande generationer, vilket belyses av Peter Fritzell. Som avslutning samtalar en panel, tillsammans med auditoriet, hur vi bygger ett hållbart samhälle.

Moderator är Sanne Gordon-Bratt i akademien, och presentationerna kommer att spelas in av Mikael Norrgård på Folkuniversitetet. Inga åhörare kommer att filmas.

Adress till Strömstad akademi, med fritt tillgängliga bilder (exempel bifogas nedan), videoserier i olika ämnen, samt många publikationer; <http://stromstadakademi.se/wp2/ny-startsida/>

Ytterligare information kan fås av John Fletcher, lokalansvarig i Faluavdelningen; 070-6651002, john.f.fletcher@gmail.com, eller Peter Fritzell, 070-5704843, peterfritzell@gmail.com”

Dagen genomfördes både fysiskt och digitalt, med sammanlagt ca 30 deltagare varav drygt 20 i lokalen. Allt dokumenterades på plats av Mikael Norrgård från Folkuniversitetet. Det är in-

tressant med möten nu i spåren av (eller i den delvis fortsatta) pandemin. Många drar sig säkert än för att infinna sig personligen, smittan finns ju fortfarande, men många gjorde ändå det och deltog livligt i diskussionerna som uppstod.

Digitala möten ska inte underskattas, men det är svårt att konkurrera med sammankomster där människor kan träffas och diskutera informellt både före och efter de schemalagda presentationerna.

Att samarbeta med olika lokala organisationer menar jag är avgörande viktigt för akademien, både för att etablera oss lokalt och för att dela med oss av våra samlade erfarenheter till alla intressenter. Och, får vi inte glömma, för att lyfta också andra organisationer. Tillsammans är vi starka som någon uttryckt det!

Vi ser alltså mycket fram emot ett fortsatt samarbete med Folkuniversitetet, och delar gärna med oss av våra gemensamma erfarenheter till andra lokalavdelningar.

Mikael Norrgård har ordnat presentationerna som kommer att läggas ut på Strömstad akademis Hemsida, och redogör här för Folkuniversitetets verksamhet och strategi;

Folkbildning på Folkuniversitetet i Dalarna

Vill du också nå ut till allmänheten med din forskning?

Att samarbeta med Folkuniversitetet är ett sätt att göra det på. Folkuniversitetet har ett stort nätverk inom till exempel olika organisationer, kommuner, föreningar samt företag. Som folkbildare har vi också i uppgift att nå ut med viktig kunskap till samhällets alla målgrupper och tillgängliggöra information som bidrar till lärande genom hela livet.

Folkbildning handlar om alla människors livslånga rätt att fritt söka kunskap samt att stärka och utveckla det svenska samhället och demokratin. Samarbetet mellan Strömstad akademi och Folkuniversitetet Dalarna gör just detta. Med hjälp av kostnadsfria föreläsningar sprider vi forskningsbaserad kunskap som är tillgänglig för alla. Vi på Folkuniversitetet i Dalarna tycker det är viktigt att förvalta arbetslivserfarenhetskunskap och sprida den vidare till allmänheten. Därför är vi väldigt glada och tacksamma över att vi har möjlighet att samarbeta med er på Strömstad akademi och ser fram emot höstens vetenskapslördag 2023 då nästa evenemang går av stapeln.

Mikael Norrgård.

Folkuniversitetet Dalarna